

Jaarverslag 2013

Onafhankelijk, transparant
& verbindend

Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o.

Veiligheidshuis
's-Hertogenbosch e.o.

Voorwoord

Het Veiligheidshuis is dé plek waar veiligheid, zorg en bestuur samen komen rond complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtsketen en (andere) gemeentelijke partners. De omgeving van het Veiligheidshuis is meer dan ooit in beweging. De komende jaren staan er grote veranderingen op stapel in het sociale domein evenals in het justitiële domein. Alle partners van het Veiligheidshuis hebben te maken met veranderingen in taakstellingen, bezuinigingen en positionering. Dit heeft invloed op de samenwerking in en positionering van het Veiligheidshuis. Maar niet op waar het Veiligheidshuis voor staat en wat ze doet: onder eenduidige regie komen tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe, persoons- en gebiedsgebonden problematiek om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden.

In 2013 hebben we op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar, een professionaliseringsslag gemaakt in het voeren van (proces)regie. Hierdoor zijn we nog beter in staat gebleken om partners te verbinden, de juiste expertise te betrekken bij de aanpak en te sturen op het behalen van de gewenste doelstellingen. Hoe we dit doen leest u in dit jaarverslag.

Marieke van Puijenbroek
Manager Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omstreken
Maart 2014

Perspectief bieden vraagt ook om doelstellingen op de lange termijn

In 2013 zijn in totaal 75 casussen behandeld in het Veiligheidshuis. Een deel daarvan betreft casussen die in 2012 aangemeld zijn, maar waarvan de aanpak nog steeds actueel is. De looptijd van casuïstiek verschilt. Soms zijn een of enkele casusoverleggen met de direct betrokken professionals bij de casus voldoende om de samenwerking en het plan van aanpak (weer) op de rit te zetten. Waar nodig kan de casus vervolgens weer door reguliere samenwerking tussen partijen worden opgepakt. Maar er zijn ook gevallen, waarbij perspectief bieden vraagt om lange termijn doelstellingen. Bijvoorbeeld het beïnvloeden van gedrag, het in een vrijwillig kader toeleiden naar de juiste zorgverlening of huisvesting of het creëren van een juridisch kader. Dit vraagt om een lange adem van professionals. Juist dan is het de kunst om de ingezette aanpak consequent te blijven doorzetten. Dat vraagt om onafhankelijke procesregie.

Opvallend is dat in 2013 steeds vaker een beroep wordt gedaan op de expertise- en adviesrol van het Veiligheidshuis. Denk hierbij aan expertise over de mogelijkheden in het dwang- en drangkader en justitiële

Steeds vaker een beroep op de expertise- en adviesrol

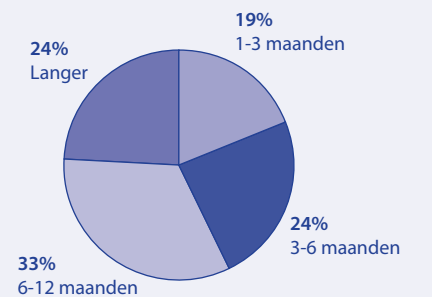
inzet. Maar ook het verbinden van partners in de aanpak, waardoor professionals beter van elkaars inzet en contacten met de cliënt op de hoogte zijn. Evenals doorverwijzing

naar andere netwerken zoals een wijkteam of Centrum voor Trajecten en bemoeizorg. Het hogere aantal adviezen laat zich verklaren door de grotere bekendheid met de nieuwe werkwijze en expertise en ervaring van het ketenpersoneel van het Veiligheidshuis.

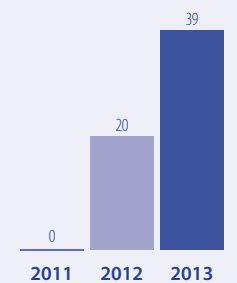
Uit de praktijk

Zwervende zorgmijder met onbekende psychische aandoening zorgt jarenlang voor overlast in de gemeente en is agressief tegen zijn ouders in het ouderlijk huis. Resultaat van de integrale aanpak is één plan voor het hele gezin. Doordat partners bereid waren buiten de kaders te denken en te handelen, is er uiteindelijk een diagnose gesteld voor de betrokken jongeman. Vervolgens kon de juiste psychische zorg worden ingezet, evenals toeleiding naar begeleid wonen. De veiligheid voor ouders is geborgd en ze hebben door de begeleiding van hulpverleners beter inzicht gekregen in het ziektebeeld van en de benodigde omgang met hun zoon.

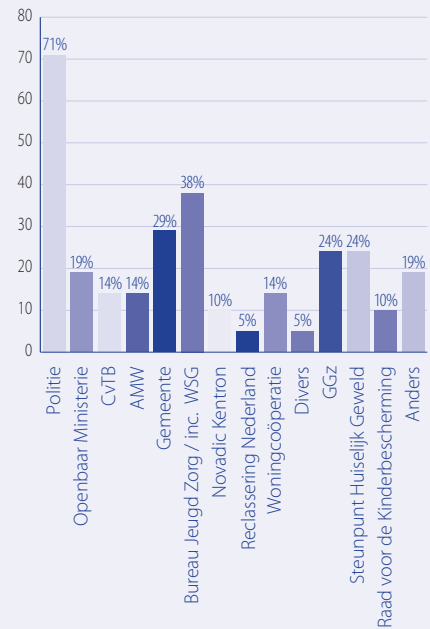
Looptijd casuïstiek onder regie van het Veiligheidshuis

Toename aantal adviezen

Overzicht welke partners vooral betrokken zijn bij de aanpak van casuïstiek in het Veiligheidshuis

Transparantie richting cliënt succesfactor in de probleem-gerichte aanpak

De opbrengst van de samenwerking in het Veiligheidshuis is het tot stand brengen van een gezamenlijk, integraal plan van aanpak. Het Veiligheidshuis is hierbij de onafhankelijk regisseur. Een integrale probleemverkenning en een inventarisatie van de interventiemogelijkheden vormen in de regel de start voor het selecteren van de benodigde partners door het Veiligheidshuis. Indien nodig wordt ook externe expertise ingezet, denk aan gespecialiseerde juristen, wetenschappers, gedragsdeskundigen en landelijke expertisecentra.

Transparantie tussen professionals én naar cliënt blijkt het afgelopen jaar de belangrijkste succesfactor voor het 'slagen' van de integrale aanpak.

Niet praten over, maar ook mét de cliënt.

De aanpak start in feite al door de cliënt in te lichten over de zorgen die er zijn en de noodzaak aan samenwerking met andere professionals. Het Veiligheidshuis begeleidt vanuit haar onafhankelijke regisseursrol de professionals in de uitvoering daarvan, waarbij de verschillende (en soms botsende) (organisatie)belangen en -verantwoordelijkheden bespreekbaar worden gemaakt en privacyregels- en wetgeving juist worden toegepast. De burger moet erop kunnen vertrouwen, dat de gemeente en samenwerkingspartners niet onnodig of bovenmatig persoonsgegevens delen of uitvragen. Dat geldt bij gegevensdeling en uitvraag met toestemming, evenals bij gegevensdeling zonder toestemming van de burger.

Aan elke in het Veiligheidshuis besproken cliënt wordt een folder uitgereikt waarin wordt toegelicht wat bespreking inhoudt en waarbij de cliënt wordt gewezen op diens rechten. Dit jaar hebben 3 cliënten hun dossier opgevraagd bij het Veiligheidshuis. Bij één geval heeft dit geleid tot aanpassing van het dossier.

*Niet praten over,
maar mét cliënt*

Diversiteit in aanmelders en problematiek

De instroom van casuïstiek is de afgelopen jaren verschoven van bijna geheel justitieel (en geautomatiseerd), naar een grote diversiteit van aanmelders met als aanvoerders gemeenten en politie (wijkagenten). Niet verwonderlijk dus, dat de focus niet alleen (meer) ligt op bestaan-

de overtreders van de wet, maar ook op individuen of groepen met een groot risico op afglijden richting (ernstig) overlastgevend en crimineel gedrag. Het Veiligheidshuis vormt als netwerk dé schakel in verbinding tussen straf en

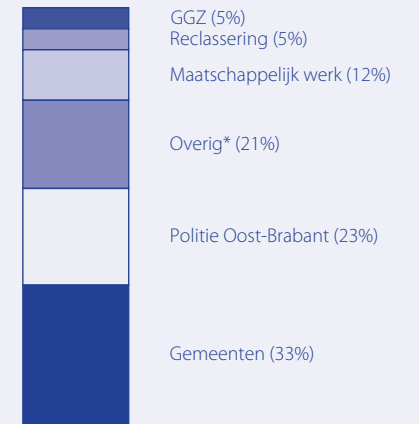
zorg, maar ook met de bestuurlijke component door de regierol en participatie van gemeenten. Opvallend is dat het Openbaar Ministerie en haar justitiële partners nauwelijks tot geen aanmeldingen hebben gedaan. De focus op afdoeningen via de ZSM-methode¹, lijkt vooralsnog niet te leiden tot selectie van zaken die dermate complex zijn en beter voor een aanpak in het Veiligheidshuis in aanmerking komen.

*Het Veiligheidshuis vormt als
netwerk dé schakel tussen
straf en zorg*

1. Politie, OM, Reclassering, Slachtofferhulp Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming pakken met de ZSM-werkwijze veelvoorkomende criminaliteit Samen op Snelle, Slimme, Selectieve, Simpele en Samenlevingsgerichte wijze aan. ZSM is in 2012 de landelijke werkwijze geworden om het proces van beoordelen, straffen en uitvoeren in elkaar te schuiven.

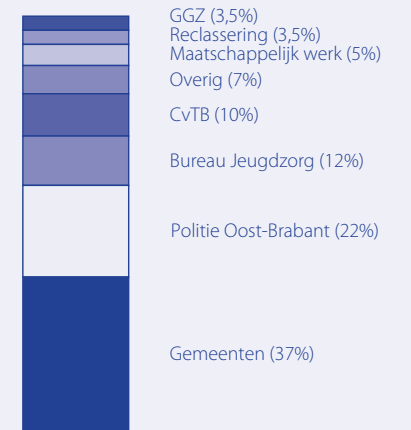
Diversiteit in aanmelders

2013

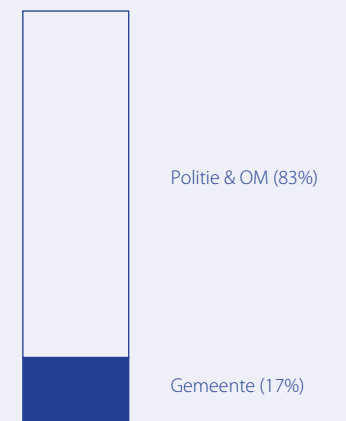
* Overig: Scholen, Steunpunt huiselijk geweld, MEE, CvTB, woningcorporaties, Bureau Jeugdzorg, thuiszorg, GGD

2012

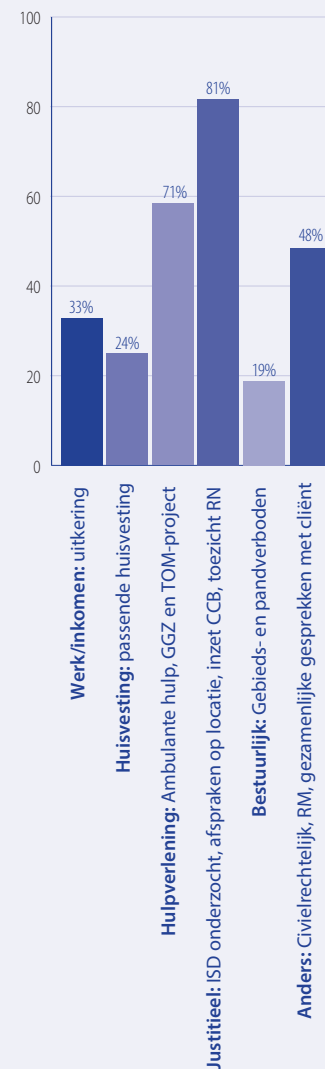
*Overig: SMO, verslavingszorg, Steunpunt Huiselijk Geweld

2011

Dilemma's in de integrale aanpak

Overzicht op welk gebied er inhoudelijk geïntervenieerd is.

Naast het behandelen van complexe casuïstiek, heeft het Veiligheidshuis ook een adviesfunctie aan bestuur en sleutelpartners. Hier volgen een aantal dilemma's die we in de dagdagelijkse praktijk tegenkomen en die aandacht vragen in de vorming van nieuw beleid en uitvoeringsafspraken.

Bij veel casussen die het Veiligheidshuis behandelt, is sprake van een gedwongen kader c.q. maatregel. Echter, motivatie van de cliënt lijkt in de praktijk leidend in plaats van het gedwongen karakter van een maatregel. Het inzetten van een andere (meer passende) maatregel, blijkt in de praktijk zeer moeilijk te realiseren. Soms simpelweg omdat er geen andere maatregel is. Maar er zijn ook gevallen, waarbij er voor een professional of organisatie andere belangen een rol spelen bij het 'retourneren' van een maatregel. Juist in dit soort casussen neemt de complexiteit toe.

In geval een maatregel is opgelegd voor een cliënt die deel uitmaakt van een gezinssysteem, is samenwerking met andere professionals essentieel. Enerzijds omdat de maatregel gericht is op één persoon en een systeemgerichte en integrale aanpak voor het betreffende gezin ontbreekt. Dit staat haaks op de huidige ambitie 'één gezin, één plan, één regisseur'. Anderzijds om te onderzoeken of andere vormen van dwang & drang aanvullend kunnen zijn, waardoor de maatregel (nog) meer en een breder effect sorteert. En ook door gezamenlijk met andere partners grenzen te stellen aan gedrag.

In relatie tot het voorgaande speelt overigens mee, dat professionals soms te hoge verwachtingen hebben van juridische (in zowel straf, civiel- als bestuursrecht) interventies van hun ketenpartners. Wanneer dan blijkt dat het daadwerkelijk inzetten van dit soort juridische maatregelen niet altijd (direct) mogelijk is, kan dat zorgen voor onbegrip richting elkaar. Er wordt dan een groot beroep gedaan op het vertrouwen in elkaars professionaliteit en bereidheid elkaar de benodigde informatie, tijd en ruimte te geven om (met elkaar) de betreffende juridische maatregel(en) toch te kunnen realiseren.

*Procesregie is de paraplu
waaronder de inhoudelijk
regisseurs gezamenlijk opereren*

Een ander aspect dat we regelmatig signaleren, is dat hulpverlenende professionals soms vrezen dat hun werkrelatie c.q. vertrouwensrelatie met de cliënt verloren gaat als zij acteren op zorgelijke signalen. Denk bijvoorbeeld aan het doen van een zorgmelding of het retourneren van een (reclasserings)toezicht. Men vreest het zicht op de cliënt te verliezen. Hierdoor blijft andere danwel meer inzet van professionals achterwege en blijven zorgelijke situaties te lang voortbestaan.

Terugkomend op de eerdere genoemde algemeen gestelde ambitie 'één gezin, één plan, één regisseur', zien we in onze dagelijkse praktijk dat bij meerdere maatregelen c.q. kaders per gezin, er dus meerdere regisseurs zijn. Deze zijn ook nodig, immers ze hebben hun eigen verantwoordelijkheid, kennis en ervaring, om regie te voeren op de uitvoering van een rechterlijke maatregel. Regie op het proces is dan de paraplu waaronder de inhoudelijk regisseurs gezamenlijk opereren. Samengevat, procesregie is bij de aanpak van complexe casuïstiek essentieel als verbindende schakel.

Tot slot

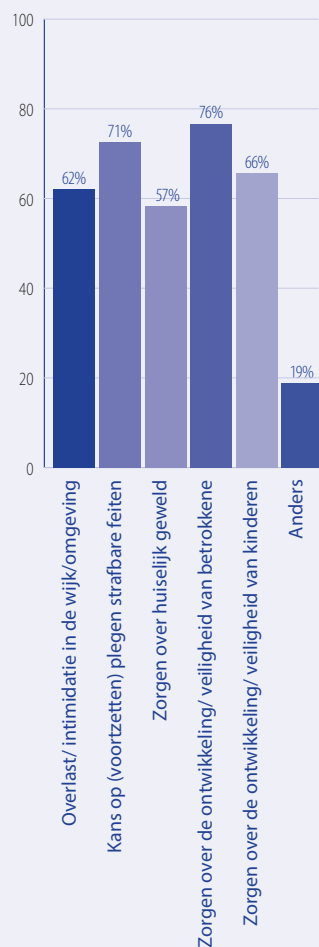
Complexe casuïstiek vraagt vaak meer van de betrokken professionals. Meer in de zin van: buiten kaders kunnen denken en durven gaan, geduld en vertrouwen in elkaar en gemotiveerd kunnen blijven ook al is het een casus van de lange adem. Logischerwijs behoeft dit in de regel meer tijd van de betreffende professionals en het Veiligheidshuis als procesregisseur. Vertrouwen en tijd, dat is wat professionals ook nodig hebben van hun moederorganisatie.

Uit de praktijk

Een gemeente doet melding van intimidatieklimaat in een wijk. Na analyse van de problematiek, wordt gefocust op 3 overlastgevende gezinnen die hier debet aan zijn. Resultaat van samenwerking in het Veiligheidshuis is dat er een gemeenschappelijke, eenduidige boodschap aan deze gezinnen is afgegeven door zowel partners uit het justitiële als sociale domein. Inzet van civielrechtelijke en justitiële maatregelen hebben geleid tot stevige aanpak, maar ook zorg c.q. bescherming van individuele gezinsleden. Door zichtbaar in de wijk op te treden naar de gezinnen, is de meldingsbereidheid van omwonenden (weer) verhoogd.

Landelijke en regionale erkenning voor werkwijze

Diversiteit in problematiek
Er kunnen zich in een casus eerdere problematieken voordoen

De doorontwikkeling van het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o. die in 2011 is ingezet, heeft geleid tot een werkwijze met een focus op complexe casuïstiek. Deze werkwijze is ook vanuit het Ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) niet onopgemerkt gebleven. Het Landelijk Kader Veiligheidshuizen, dat in 2012 is vastgesteld door alle bij het Veiligheidshuis betrokken organisaties, schrijft eveneens voor dat Veiligheidshuizen zich richten op de aanpak van complexe casuïstiek waar dwang en drang in combinatie met zorgaanbod de input vormen voor de plannen van aanpak. Ook is ons Veiligheidshuis intensief betrokken geweest bij pilots op het gebied van triage en gemeentelijke regie en informatievoorziening en worden we als voorbeeld gesteld voor de omgang met persoonsgegevens (privacy), de invulling van procesregie en de wijze van jaarverslag-legging. Al deze voorbeelden zijn landelijk beschikbaar gesteld in de toolbox Veiligheidshuizen (www.toolboxveiligheidshuizen.nl).

In de regio Oost-Brabant heeft een bestuurlijke werkgroep die samenwerking tussen de drie Veiligheidshuizen in deze regio verkent, de uitgangspunten van het landelijk kader omarmd². Kortom, de werkwijze die het Veiligheidshuis de afgelopen jaren heeft ontwikkeld krijgt op alle niveaus erkenning.

2. 'De Veiligheidshuizen Oost Brabant', Een verbinding tussen zorg en straf rondom complexe casuïstiek, versie 25 oktober 2013.

Uit de praktijk

Algemeen Maatschappelijk Werk signaleert ouderenmishandeling van 77-jarige man door diens 40-jarige huisgenoot. Huisgenoot blijkt in gemeente ook voor overlast te zorgen en is een bekende van de politie. Resultaat van de samenwerking in Veiligheidshuis: Beide betrokkenen zijn door inzet van professionals vrijwillig naar de GGZ toegeleid voor psychologisch onderzoek. De 77-jarige is door de woningbouwvereniging en gespecialiseerde thuiszorg begeleid naar meer onafhankelijkheid ten aanzien van zijn huisgenoot en komt naar aanleiding van het psychologisch onderzoek in aanmerking voor een plek in een verzorgingstehuis. De 40-jarige huisgenoot is toegeleid naar passende woonruimte en –begeleiding in een naastgelegen gemeente. De overlast in de wijk is voorbij en de ouderensmishandeling is gestopt.

Veiligheidshuis
's-Hertogenbosch e.o.

Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omstreken

Telefoon: 073 – 640 4020

E-mail: veiligheidshuis@s-hertogenbosch.nl

www.vhs-hertogenboscheo.nl

Adres:

Vogelstraat 2

5212 VL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 12345

5200 GZ 's-Hertogenbosch